

III Col·loquis del Flabiol

(Arbúcies, 2 novembre de 2002)

La Festa del Flabiol d'Arbúcies és un aplec de flabiolaires que s'hi celebra cada any des de 1985, normalment el dia de Tots Sants. Recollint una pràctica de sempre, car l'ocasió és una de les poques perquè molts flabiolaires es trobin tranquil·lament i en un ambient distès, hom va pensar a establir un àmbit formal d'aportacions teòriques, notícies i debats al voltant de l'instrument. Això són els Col·loquis del Flabiol, que arriben enguany a la seva tercera edició. Els Col·loquis, a part de la lliçó magistral sobre una flauta-amb-tambor que es convida cada any, recullen en format de comunicacions els estudis, novetats editorials, enregistraments... que hom vol fer-hi arribar: Tant la lliçó magistral com les comunicacions són després publicades. S'ha de dir que aquest acte, com la resta de la Festa, és una transacció bonhomiosa entre les possibilitats d'un

Àngel Vergara amb la flauta-amb-tambor:

ajuntament petit com el d'Arbúcies i la voluntat dels participants, a qui s'ofereix, a més de la publicació del seu treball, el tradicional plat a taula.

L'edició d'enguany va poder dedicar tot un dia als Col·loquis, que es repartiren en dues sessions.

El matí es va dedicar a una taula rodona sobre l'ofici de flabiolaire i les perspectives del seu ensenyament, en què participaren Jaume Aiats, Cristina Boixadera, Iris Gayete, Sergi González, Carles Mas, Joan Moliner, Pau Orriols, i unes vint persones més. Malauradament, compromisos professionals de darrera hora van impedir que a la taula rodona hi hagués també representació dels estudis clàssics de flabiol de cobla. L'encontre, pràcticament inèdit per altra banda, permeté conèixer de primera mà i contrastar què es fa en diferents marcs formals d'ensenyament/aprenentatge del flabiol.

Una idea recurrent fou que l'establiment d'ensenyaments reglats en els antics graus mitjà i superior havia obert les portes no sols al tractament universitari que avui pot tenir el flabiol, sinó fins i tot a la seva presència en altres etapes de l'educació musical.

Les diferents aportacions van coincidir en el lent però constant augment de l'interès pel flabiol popular i, en general, per la pràctica de l'instrument més enllà o al marge de la cobla de sardanes. Coincidiren igualment en la relativa normalització

de l'ensenyament de l'instrument tant en les aproximacions més elementals com en algunes de professionals, i en els estudis superiors. La crisi del model acadèmic vigent fins no fa gaire, tant en l'aspecte curricular com en l'institucional, fou també constatada de manera general, fins i tot per les persones que se'n reclamaven deixebles.

Aparentment, una part dels assistents va discrepar de la resta en el que consideraven negligència o insensibilitat de totes les institucions acadèmiques envers les pràctiques populars del flabiol i, sobretot, envers la gran diversitat d'interessos i possibilitats de les persones que s'interessen per l'instrument. Diem *aparentment*, perquè tots els presents eren d'acord a considerar que el flabiol té un ample ventall d'usos vigents, tant els clàssics que arriben per tradició (flabiol a la cobla de sardanes, músics de flabiol i bombo; xeremiers) com altres que estan sorgint, i que cap d'aquests possibles usos no pot ser negligit en un plantejament seriós d'ensenyaments formals.

Igualment, hom va reconèixer que els actuals establiments d'ensenyaments reglats són, sobretot per imperatiu legal, forçosament estructurats (*graduats*, per ser més exactes) i centralitzats. D'on s'entén la necessitat d'instàncies més properes geogràficament i més flexibles quant a admissió i currículums, tot plegat molt vinculat a la manca d'una normalització acadèmica dels ensenyaments primaris, secundaris i de primer cicle universitari del flabiol.

Tot i que al debat no es van formular unes conclusions concretes, hom va constatar que l'establiment d'ensenyaments reglats del flabiol en totes les etapes educatives (considerat en general positiu i necessari), no pot obviar ja més les pràctiques interpretatives al marge de la cobla de sardanes, ni conduir a uns «departaments de Música Tradicional» que siguin com una mena de reserves índies dins les institucions acadèmiques

Joan Moliner.

--cosa que ja s'ha vist en altres terres--.

La tarda va estar dedicada a novetats i estudis, presentats pels seus autors.

Antònia-Maria Sureda va parlar d'Es Carter Vell de Santa Eugènia, xeremier, flabioler i constructor d'instruments (flabiols, xeremies, tamborins, simbombes), la semblança del qual és quasi un paradigma dels xeremiers que floriren a Mallorca a redós del boom turístic entre els anys cinquanta i setanta del segle XX, la generació de músics que deixà de banda els agònics balls de bot i s'especialitzà en la interpretació d'espectacles i animacions folklòriques per a consum dels estrangers.

Marc Riera aportà unes *Notícies d'en Nan del flabiol*, que mil·loren el coneixement que fins avui es tenia del músic de flabiol i bombo Joan Roig i Carbó, actiu per diferents veinats de Tordera, Blanes, Calella... des dels darrers decennis del segle XIX fins quasi al 1950. Conegut en fotografies per l'acompanyament de gegants, balls de bastons i caramelles, la investigació de Riera ha permès afinar datacions (singularment de les darreres aparicions de la cornamusa a l'Alt Maresme) i descobrir que, en l'estat actual dels coneixements, en *Nan de Calella*, en *Nan de Sant Pol* i en *Nan de Blanes* són la mateixa persona.

Joan Moliner presentà el CD *Flabiol pels descosits*, primer enregistrament publicat pels Fran-